

Sygn. akt V U 555/19

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 29 stycznia 2020 r.

Sąd Okręgowy - Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Legnicy

w składzie:

Przewodniczący: sędzia Regina Stępień

Protokolant: star. sekr. sądowy Ewelina Trzeciak

po rozpoznaniu w dniu 29 stycznia 2020 r. w Legnicy

sprawy z wniosku D. M.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

o ustalenie okresów podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu

na skutek odwołania D. M.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L.

z dnia 29 marca 2019 r.

znak (...)

I. **oddala odwołanie,**

II. **zasądza od wnioskodawcy D. M. na rzecz strony pozwanej Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w L. kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego,**

Regina Stępień

Sygn. akt: V U 555/19

UZASADNIENIE

Zakład Ubezpieczeń Społecznych decyzją z dnia 29 marca 2019r., znak (...) decyzja (...) – stwierdził, że D. M. jako osoba prowadząca pozarolniczą działalność gospodarczą podlega dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresach: od 1 do 31 sierpnia 2007r., od 1 do 31 października 2007r., od 1 grudnia 2007r. do 31 stycznia 2008r., od 1 kwietnia 2008r. do 30 kwietnia 2008r., od 1 czerwca 2008r. do 31 lipca 2008r., od 1 kwietnia 2015r. do 31 marca 2017r., od 1 kwietnia 2017r. do 31 lipca 2018r. oraz od 1 września 2018r. W uzasadnieniu, powołując się na treść art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy z 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych (Dz.U.2019.300) wskazał, że ubezpieczenie emerytalne, rentowe oraz chorobowe ustaje od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono składki należnej na to ubezpieczenie – w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność gospodarczą. Wobec nie opłacenia składek w terminie został on wyłączony z ubezpieczeń m. in. za okres sierpnia 2018r. Dodał, iż organ rentowy nie znalazł podstaw do wyrażenia zgody na opłacenie składek po terminie – na podstawie art. 14 ust. 2 pkt 2. Uznał, iż Nadto organ rentowy wskazał, że termin do opłacenia składki za powyższy miesiąc w prawidłowej wysokości

nie został przywrócony na wniosek płatnika, gdyż nieprawidłowość w odprowadzeniu składki nie wynikała z przyczyn obiektywnych i niezawinionych przez ubezpieczonego a jedynie z jego zaniedbania.

Odwołanie od tej decyzji złożył ubezpieczony D. M. domagając się jej zmiany poprzez uznanie, iż podlega on dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu w okresie od 1 do 31 sierpnia 2018r., a tym samym, iż ubezpieczenie to nie ustało. Zarzucił naruszenie przepisy art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej. Podniósł, iż okoliczności, w jakich doszło do opłacenia przez niego składki za sierpień 2018r. uzasadniały przywrócenie mu terminu do ich uiszczenia. Wyjaśnił, że składka za sierpień 2018r. nie została opłacona po terminie przez przeoczenie jego żony, która w firmie zajmuje się opłatami. Zaś jej przeoczenie w tym zakresie spowodowane zostało pobytem w szpitalu od 9 do 16 sierpnia 2018r., gdzie (...) urodziła przez cesarskie cięcie dziecko. To wywołało szereg komplikacji w stanie jej i dziecka zdrowia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wniósł o jego oddalenie, podtrzymując argumentację zawartą w zaskarżonej decyzji. Dodał przy tym, iż pierwotnie we wniosku o przywrócenie terminu do uiszczenia składek z 17 grudnia 2018r. jako przyczynę zwłoki wskazywał brak środków, a dopiero we wniosku z 23 stycznia 2019r. przeoczenie żony związane z jej pobytem w szpitalu i urodzeniem dziecka.

Sąd ustalił:

Ubezpieczony D. M. prowadzi pozarolniczą działalność gospodarczą od 2003r. Początkowo miał sklep motoryzacyjny, a następnie do chwili obecnej 3 sklepy odzieżowe. Zatrudnia dwóch pracowników, a od 2018r. trzy osoby.

Ma zapewnioną obsługę księgową przez biuro obrachunkowe, które prowadzi mu dokumentację dotyczącą podatków, składek, sporządza wyliczenia, w tym deklaracje składowe. Biuro sporządzone dokumenty przekazuje żonie ubezpieczonego A. M..

Żona D. M. prowadzi podobną do działalności męża pozarolniczą działalność gospodarczą w postaci sklepu motoryzacyjnego. Obsługuje ją to samo biuro obrachunkowe. Jej rola, jeśli chodzi o firmę męża polegała na składaniu wszystkich faktur, dokumentów związanych z zatrudnieniem pracowników, pilnowaniem terminów badań okresowych, szkoleń bhp itp. Biuro obrachunkowe opłacało składki ze środków, które pozostawiał mu do dyspozycji ubezpieczony oraz jego żona. Jeśli ich brakowało biuro kontaktowało się telefonicznie z żoną ubezpieczonego, które osobiście dokonywała płatności wynikających zarówno z jej jak i męża działalności gospodarczej. Przelewy te wykonywała w drodze elektronicznej.

W (...) A. M. przebywała na urlopie macierzyńskim, w tym w okresie od 9 sierpnia do 16 sierpnia 2018r. w szpitalu, gdzie w dniu (...) urodziła po 39 tygodniach ciąży (czyli o czasie), przez planowane cesarskie cięcie, dziecko. Po powrocie do domu czuła się źle, miał bóle kręgosłupa, problemy z koncentracją i pamięcią. Ostatecznie składkę na ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego uiściła w dniu 19 września 2018r.

Ubezpieczony nie sprawdzał czy należne składki na ubezpieczenia, w tym chorobowe z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej zostały za sierpień 2018r. opłacone w terminie. O opóźnieniu w zapłacie tej składki ubezpieczony dowiedział się od żony kilka dni po wymaganym terminie płatności.

W okresie prowadzenia działalności gospodarczej ubezpieczony wielokrotnie spóźniał się z zapłatą należnych składek, w tym za wrzesień i listopada 2007r., za luty, marze, maj sierpień, wrzesień i października 2008r., listopada 2015r., maj 2016r., kwiecień 2017r. Organ rentowy uwzględniając wniosek D. M. wyraził zgodę na opłacenie składek po terminie za listopada 2015r., maj 2016r. oraz kwiecień 2017r.

/bezsporne, a nadto akta ubezpieczeniowe, karta informacyjna leczenia k.10, zeznania świadka A. M. e-protokół z 29 stycznia 2019r. k.26-27 – 00: 07:34-00:21:48, wyjaśnienia ubezpieczonego 00:321:48-00:33:39/.

Sąd zważył:

Odwołanie jest niezasadne.

Według art. 11 ust. 2 ustawy o systemie ubezpieczeń społecznych dobrowolnie ubezpieczeniu chorobowemu podlegają na swój wniosek osoby objęte obowiązkowo ubezpieczeniami emerytalnym i rentowymi, wymienione w art. 6 ust. 1 pkt. 2, 4, 5, 8 i 10. Art. 6 tej ustawy stanowi, że obowiązkowo ubezpieczeniom emerytalnemu i rentowym podlegają, z zastrzeżeniem art. 8 i 9, osoby fizyczne, które na obszarze Rzeczypospolitej Polskiej są: osobami wykonującymi pracę nakładczą (pkt 2); osobami wykonującymi pracę na podstawie umowy agencyjnej lub umowy zlecenia albo innej umowy o świadczenie usług, do której zgodnie z Kodeksem cywilnym stosuje się przepisy dotyczące zlecenia, zwanymi dalej "zleceniobiorcami", oraz osobami z nimi współpracującymi, z zastrzeżeniem ust. 4 (pkt 4), osobami prowadzącymi pozarolniczą działalność oraz osobami z nimi współpracującymi (pkt 5); osobami wykonującymi odpłatnie pracę, na podstawie skierowania do pracy, w czasie odbywania kary pozbawienia wolności lub tymczasowego aresztowania (pkt 8); duchownymi (pkt 10).

Zgodnie z art. 14 ust. 1 objęcie dobrowolnie ubezpieczeniami emerytalnym, rentowymi i chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku o objęcie tymi ubezpieczeniami, nie wcześniej jednak niż od dnia, w którym wniosek został zgłoszony, z zastrzeżeniem ust. 1a, według którego - objęcie dobrowolnie ubezpieczeniem chorobowym następuje od dnia wskazanego we wniosku tylko wówczas, gdy zgłoszenie do ubezpieczeń emerytalnego i rentowych zostanie dokonane w terminie określonym w art. 36 ust. 4. Art. 14 ust. 2 pkt 2 w.w. ustawy stanowi, że ubezpieczenia emerytalne i rentowe oraz chorobowe, o których mowa w ust. 1, ustają od pierwszego dnia miesiąca kalendarzowego, za który nie opłacono w terminie składki należnej na to ubezpieczenie - w przypadku osób prowadzących pozarolniczą działalność i osób z nimi współpracujących, duchownych oraz osób wymienionych w art. 7; w uzasadnionych przypadkach Zakład, na wniosek ubezpieczonego, może wyrazić zgodę na opłacenie składki po terminie, z zastrzeżeniem ust. 2a. Według ust. 3 za okres opłacania składek uważa się także okres pobierania wynagrodzenia za czas niezdolności do pracy wskutek choroby lub odosobnienia w związku z chorobą zakaźną oraz zasiłków.

W niniejszej sprawie zasadniczą sporną kwestią jest prawidłowość odmowy udzielenia ubezpieczonemu zgody na opłacenie składki na ubezpieczenie chorobowe za miesiąc sierpień 2018r. Prawidłowość braku tej zgody w konsekwencji musi prowadzić do stwierdzenia prawidłowości decyzji o ustaleniu okresów podlegania dobrowolnemu ubezpieczeniu chorobowemu D. M. z tytułu prowadzonej działalności gospodarczej..

Przechodząc do oceny zarzutów odwołania, dotyczących w.w. spornej kwestii, należy wskazać, iż Sąd Okręgowy podziela pogląd wyrażony w wyroku Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23.04.2013r. – według którego w zawartym w art. 14 ust. 2 pkt 2 u.s.u.s. sformułowaniu "nieopłacenie w terminie składki należnej" mieszczą się trzy sytuacje: nieopłacenie w terminie składki w ogóle za dany miesiąc, opłacenie składki w niepełnej wysokości oraz opłacenie składki z przekroczeniem terminu (jak to ma miejsce w tej sprawie). Sąd ten orzekł także, że opłacanie składek obciąża wyłącznie ubezpieczonego, który nie może powoływać się na błąd w działaniu swojego biura rachunkowego (wyrok Sądu Apelacyjnego w Białymstoku z dnia 23.04.2013 r., III AUa 1067/12, LEX nr 1313228) czy innej osoby. Co więcej, nawet zlecenie osobie trzeciej zapłacenia składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe nie usprawiedliwia spowodowanego przez tę osobę opóźnienia (wyrok Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 07.07.2004 r., III AUa 547/03).

Jak wynika zaś z w.w. art. 14 ust. 2 pkt 2, organ rentowy został wyposażony w kompetencję wyrażenia zgody na opłacenie składki po terminie, czyli uznania, że mimo nieopłacenia składki w terminie ubezpieczenie nie ustało. W ustawie nie zostały określone przesłanki "wyrażenia zgody" na opłacenie składki po terminie, co jednak nie oznacza przyznania niczym nie skrzepowanego uznania w uwzględnieniu lub nie uwzględnieniu wniosku o wyrażenie zgody. Przyznana kompetencja winna być wykonywana według sprawdzalnych, sprawiedliwych kryteriów. Odmowa wyrażenia zgody na opłacenie składki ubezpieczeniowej po terminie podlega kontroli zaś sądu (wyrok Sądu Apelacyjnego w Gdańsku z dnia 13.02.2013 r., III AUa 1390/12, LEX nr 12865010, postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 14 listopada 2007 r., II UK 65/07, LEX nr 863989).

Jak wskazuje się w orzecznictwie i doktrynie, kryteria te są różne i zależą od indywidualnych sytuacji faktycznych – np. siła wyższa, usprawiedliwione przyczyny wynikające z chorób. Brak winy podlega przy tym ocenie z uwzględnieniem

obiektywnego miernika staranności, jakiej można wymagać od strony dbającej należycie o swoje interesy. Przyczyna taka zachodzi wówczas, gdy dokonanie czynności w sensie obiektywnym było wykluczone, jak również w takich przypadkach, w których w danych okolicznościach nie można było oczekiwać od strony, by opłaciła składki w terminie. Generalnie judykatura stoi bowiem na stanowisku, że z art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej wynika, że tylko w uzasadnionych przypadkach możliwe jest nieuwzględnienie przekroczenia terminu do opłacenia składki i uznanie, że mimo przekroczenia nie ustało dobrowolne ubezpieczenie chorobowe (wyrok Sądu Apelacyjnego w Łodzi z dnia 22.01.2013 r., III AUa 889/12, Legalis nr 735266).

Po przeprowadzeniu w sprawie postępowania dowodowego, Sąd ustalił w zasadzie niesporne okoliczności, głównie w oparciu o dokumenty zgromadzone w aktach ubezpieczeniowych, zeznania świadka A. M. oraz wyjaśnienia ubezpieczonego, iż opóźnienie w opłaceniu składki na dobrowolne ubezpieczenie chorobowe ubezpieczonego za miesiąc sierpień 2018r. wynikało z przeoczenia jego żony A. M.. Okoliczność ta nie stanowi jednak uzasadnionego przypadku zwłoki w zapłacie składki przez prowadzącego pozarolniczą działalność gospodarczą D. M.. Pobyt w szpitalu, zły stan zdrowia związany z porodem dotyczy żony ubezpieczonego, a nie jego samego.

W ocenie Sądu, wobec całokształtu okoliczności niniejszej sprawy i treści wyżej przytoczonych przepisów, organ rentowy zasadnie uznał, że w przypadku odwołującego przesłanki szczególnie niezbędne do przywrócenia terminu na opłacenie składki należnej nie zostały wykazane. Sąd uznał, że w sprawie nie nastąpiło usprawiedliwione niedopełnienie obowiązków płatnika, a błąd w terminowym opłaceniu składek wynikał jedynie z nienależytej staranności w prowadzeniu swych spraw i braku przeciętnej dbałości o swe sprawy ubezpieczonego. Jeśli chodzi o osoby prowadzące działalność gospodarczą, wymagane jest od nich zachowanie wysokiej staranności, profesjonalizmu i dbania o sprawy dotyczące księgowości, zaś przepisy z zakresu ubezpieczeń społecznych, jako przepisy prawa publicznego, podlegają ścisłej wykładni, zaś wskazane w nich przesłanki podlegania i ustania dobrowolnego ubezpieczenia chorobowego są jednoznaczne i rygorystyczne. Ich nie spełnienie tylko wyjątkowo może nie przynosić ubezpieczonemu negatywnych konsekwencji, na zasadach wyznaczonych w art. 14 ust. 2 pkt 2 ustawy systemowej, tj. jedynie w uzasadnionym przypadku, który w przedmiotowej sprawie nie zachodził.

Z powyższych względów odwołanie oddalono na podstawie art. 477¹⁴ § 1 k.p.c.

Orzeczenie o kosztach uzasadnione jest treścią art. 98 kpc w zw. z § 9 ust. 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z 22 października 2015r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (Dz.U.2018.265)

Regina Stępień

ZARZĄDZENIE

1. (...)

2. (...)